

Godišnji narativni izveštaj za 2025. godinu Centar lokalne demokratije – LDA Subotica

U 2025. godini, Centar lokalne demokratije – LDA Subotica nastavio je da jača lokalnu demokratiju, kulturu dijaloga i aktivno učešće građana, s posebnim fokusom na mlade u multikulturalnim sredinama. Godinu su obeležili nastavak i produbljivanje započetih regionalnih i nacionalnih programa, vidljivi rezultati rada sa mladima u više opština, kao i uključivanje LDA Subotica u složene regionalne inicijative usmerene ka pomirenju, izgradnji poverenja i demokratskim reformama.

Kroz projekte koji povezuju omladinski aktivizam, medijsku i političku pismenost, regionalnu saradnju i dijalog sa donosiocima odluka, LDA Subotica je dodatno učvrstila svoju ulogu relevantnog aktera civilnog društva na lokalnom, nacionalnom i regionalnom nivou.

Ključni programi i aktivnosti u 2025. godini

Naziv: BOOST – Balkan za optimizaciju mogućnosti, održivost i transformaciju civilnog društva

Nosilac projekta: ALDA – Evropska asocijacija za lokalnu demokratiju

Donator: AFD - Francuska agencija za razvoj

Period implementacije: april 2024 – mart 2027.

Budžet (deo za LDA Subotica): 28.000 EUR

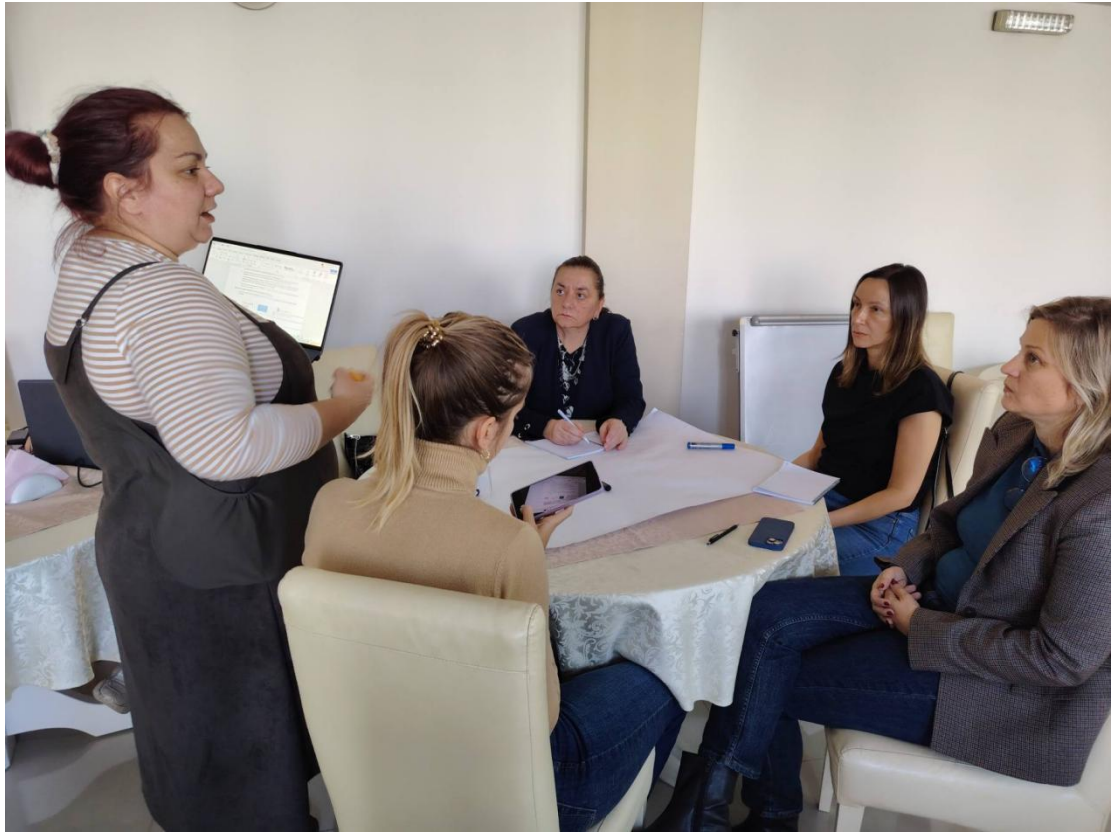
Link: <https://lda-subotica.org/pregled-projekta/boost/>

Projekat BOOST je regionalni program čiji je cilj da unapredi demokratski, ekonomski i društveni razvoj Zapadnog Balkana kroz jačanje kapaciteta organizacija

civilnog društva. Program sadrži tri osnovna tematska stuba, a to su osnaživanje mladih i preduzetništva, ruralnog razvoja, te zaštite životne sredine i očuvanja kulturne baštine. Osnovni fokus je na podsticanju aktivnog građanstva kroz participativne metodologije i osiguranje rodno inkluzivnog pristupa u svim programskim aktivnostima. Aktivnosti imaju za cilj da podstaknu angažovanje građana i efikasnu saradnju uz istovremeno olakšavanje direktnog dijaloga sa donosiocima odluka, kako na lokalnom, tako i na nacionalnom nivou. Ovi koordinisani naponi doprinose uspostavljanju transparentnih i odgovornih upravljačkih struktura na lokalnom nivou, čime se podstiču pozitivni regionalni uticaji. Pored toga, program nastoji da podrži organizacije civilnog društva kroz:

- a) obezbeđivanje inicijativa za izgradnju kapaciteta,
- b) pružanje finansijske podrške za aktivnosti usklađene sa tri osnovna tematska stuba,
- c) olakšavanje umrežavanja među organizacijama civilnog društva i drugih zainteresovanih aktera, uključujući lokalne vlasti.

Uloga LDA Subotica u okviru programa je usmerena na pružanje podrške organizacijama civilnog društva pre svega na nacionalnom, ali i na regionalnom nivou, da uspešno sprovedu svoje inicijative. Tokom 2025. godine započela je implementacija regionalnih projekata, a takođe je uspešno sproveden Nacionalni poziv, na kojem je 10 organizacija civilnog društva dobilo sredstva. Za njih je održan i Nacionalni trening kako bi dobro pripremljeni započeli implementaciju svojih projekata u 2026. godini, gde će im LDA Subotica pružati mentorsku i stručnu podršku.

Naziv: Debatni klub mladih

Nosilac projekta: LDA Subotica

Donator: Solidar Suisse SEE

Period implementacije: januar – decembar 2025.

Budžet: 33.888 EUR

Link: <https://lda-subotica.org/pregled-projekta/debatni-klub-mladih/>

Projekat Debatni klub mladih je imao za cilj da doprinese izgradnji ličnih kompetencija mladih u prijateljskom okruženju koje stimuliše izgradnju individualnog samopouzdanja i društvenih veština, te su Debatni klubovi predstavljali platformu za učenje i postizanje postavljenih ciljeva. Tokom 2025. godine osnovali smo šest Debatnih klubova u pet srednjih škola u Subotici, Somboru i Kanjiži. Mladi su, uz mentorsku podršku lokalnih koordinatora za mlade, učestvovali u debatama, identifikovali probleme u svojim sredinama i osmislili konkretna rešenja kroz omladinske projekte. Ukupno su realizovana četiri projekta vođena mladima, među kojima su opremanje radionice u Politehničkoj školi svim neophodnim alatima za održavanje praktične nastave iz oblasti grafičkog dizajna, umetnosti i građevine i opremanje hodnika Gimnazije „Svetozar Marković“ klupama uz digitalizaciju školske biblioteke i kulturno-istorijskog nasleđa škole u Subotici. Uspostavljen je i opremljen sportsko-kreativni kutak u Omladinskom centru u Somboru, a takođe je nabavljen vending aparata sa zdravim obrocima, užitim i napicima u Poljoprivredno-tehničkom srednjoškolskom centru „Besedeš Jožef“ u Kanjiži uz održavanje tri radionice na temu zdrave ishrane, navika i stilova života. Debatni klubovi su se u ovoj, završnoj godini projekta, pokazali kao bezbedan i podsticajan prostor za razvoj kritičkog mišljenja, samopouzdanja i društvene odgovornosti mladih.

Naziv: Između redova – Mala škola medijske pismenosti

Nosilac projekta: LDA Subotica

Donator: Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju, Beogradska otvorena škola

Period implementacije: septembar 2024 – maj 2025.

Budžet: 160.000 SEK

Link: <https://lda-subotica.org/pregled-projekta/izmedju-redova-mala-skola-medijske-pismenosti/>

Projekat Između redova – Mala škola medijske pismenosti imao je za cilj da doprinese medijskom i informacionom opismenjavanju mladih i grupa koje rade sa mladima u Subotici, Bačkoj Topoli i Kanjiži. Sproveli smo ga u partnerstvu sa portalom Magločistač, kako bismo podigli nivo kompetencija (znanja i veština) mladih i grupa koje rade sa mladima u oblasti medijske i informacione pismenosti, ali i nivo vidljivosti značaja medijske i informacione pismenosti i uloge medija u borbi protiv dezinformacija, lažnih vesti i medijskih manipulacija. U 2025. godini organizovali smo tri trening programa u Subotici, Bačkoj Topoli i Kanjiži za srednjoškolce, prosvetne i omladinske radnike, kao i organizacije civilnog društva mladih i za mlade prilagođene njihovom nivou znanja i veština, odnosno nadgradnji medijske i informacione pismenosti, objavili smo i javno predstavili rezultate onlajn publikacije „Medijska i informaciona pismenost mladih Subotice, Bačke Topole i Kanjiže“, dok je naš medijski partner serijom tekstova, video sadržaja, kao i uređivanjem srednjoškolskog časopisa „Mezimac“ na temu medijske i informacione pismenosti ponovo aktuelizovao ovu temu u široj javnosti.

Naziv: Podsticanje kulture učešća u dijalogu za regionalno pomirenje – Distrikt pomirenja

Nosilac projekta: Fondacije Novi Sad – Evropska prestonica kulture

Donator: Evropska unija

Period implementacije: decembar 2024 – decembar 2027.

Budžet (dao za LDA Subotica): 439.730 EUR (300.000 EUR za FSTP)

Link: <https://lda-subotica.org/pregled-projekta/distrikt-pomirenja/>

Projekat Podsticanje kulture učešća u dijalogu za regionalno pomirenje – Distrikt pomirenja je započet u 2025. godini i okuplja organizacije civilnog društva iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Albanije, Severne Makedonije i Crne Gore, s ciljem da kreira interdisciplinarnu platformu za regionalni dijalog i izgradnju poverenja na Zapadnom Balkanu. Poseban akcenat je na angažovanju mladih, učešću lokalnih zajednica, kulturnoj saradnji i promociji interkulturalnog dijaloga. U svojoj srži, ova inicijativa doprinosi dugoročnoj izgradnji mira i jačanju procesa pomirenja u regionu. Tokom 2025. godine održan je dvodnevni partnerski sastanak u Novom Sadu, na kojem su definisani strateški pravci projekta, komunikacioni pristup i tematski okvir budućih aktivnosti. Uspešno je sproveden Otvoreni poziv za angažovane umetničke produkcije s fokusom na teme izgradnje mira i pomirenja u koordinaciji LDA Subotica, u okviru kojeg smo podržali 15 organizacija civilnog društva iz svih pet zemalja Zapadnog Balkana. Održan je omladinski kamp u Severnoj Makedoniji, kao i regionalni panel u Bosni i Hercegovini, dok se u u 2026. godini očekuje nastavak ovih aktivnosti, s naglaskom na implementacija podržanih umetničkih projekata.

Naziv: U odborničkoj klupi: Mladi na dnevnom redu

Nosilac projekta: LDA Subotica

Donator: Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju, Beogradska otvorena škola

Period implementacije: septembar 2025 – april 2026.

Budžet: 220.000 SEK

Link: <https://lda-subotica.org/pregled-projekta/u-odbornickoj-klupi-mladi-na-dnevnom-redu/>

Projekat U odborničkoj klupi: Mladi na dnevnom redu odgovara na rastući jaz između mladih i institucija, kao i na nizak nivo poverenja u demokratske procese, zbog čega je njegov cilj da unapredi političku pismenost mladih, podstakne njihovo učešće u donošenju odluka i otvori prostor za smislen dijalog između mladih i lokalnih donosilaca odluka. Poseban fokus je na razumevanju procesa Evropskih integracija, reformi u oblasti vladavine prava i mehanizama lokalne demokratije. Kroz obuke, simulacije sednica lokalnih skupština uz mogućnost direktnog dijaloga sa lokalnim donosiocima odluka, projekat doprinosi jačanju demokratske kulture i uključivanju mladih u javni i politički život. Tokom 2025. godine sprovedene su dve dvodnevne obuke za mlade iz Subotice i Sombora na temu lokalne samouprave i javnih politika, započete su onlajn kampanje PR timova mladih iz oba grada, mladi su započeli i proces izrade građanskih inicijativa, koje će predstaviti u 2026. godini na simulacijama sednica lokalnih skupština pred lokalnim donosiocima odluka, dok će krajnji proizvod projekta biti izrada onlajn publikacije koja će mapirati prioritete oblasti za mlade i izazove uključivanja njihovih predloga u lokalne politike.

